Revanşistlərin sülh qorxusu

Müxalifət N.Paşinyanın "münaqişə bitib" bəyanatını həzm edə bilmir

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində keçirilən "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın təqdimat mərasimindəki çıxışı daxildəki müxalif və revanşist qüvvələr tərəfindən kəskin etirazla qarşılanıb. Buna səbəb N.Paşinyanın onillərdir davam edən münaqişənin bitdiyini beynəlxalq tribunadan elan etməsi olub. Baş nazir bildirib ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında indiki vəziyyəti təsəvvür etmək mümkünsüz idi. Paşinyan hazırda baş verənlərin də inanılmaz olduğunu söyləyib: "Sülh və bu mükafatın verilməsi nəinki onun qeyd edilməsidir, həmçinin onun təsdiqidir ki, Ermənistan və Azərbaycan münaqişə dövrünü geridə qoyublar".

Baş nazirin optimist bəyanatlarını qəbul etməyən politoloq Suren Surenyants sosial şəbəkə hesabında yazıb ki, münaqişənin başa çatdığı təəssüratını formalaşdırmaq nə qədər cazibədar səslənsə də, siyasi reallıq simvolların deyil, faktların dili ilə danışmağı tələb edir. Ekspertin iddiasına görə, ortada imzalanmış rəsmi sülh müqaviləsi olmadığı halda səslənən belə fikirlər, sadəcə, "sülh illüziyası" yaratmağa və seçkiqabağı dövrdə hökumətə inam formalaşdırmağa xidmət edir. Onun qənaətincə, münaqişənin bitdiyini vaxtından əvvəl elan etmək Ermənistanın beynəlxalq vasitəçilik və dəstək imkanlarını məhdudlaşdıraraq, ölkəni siyasi cəhətdən çətin vəziyyətə salır.

Revanşist kəsimi təmsil edən erməni şərhçinin təhlili Ermənistandakı müxalif düşüncənin tipik nümunəsidir. Müxalifətin narahatlığına səbəb odur ki, "münaqişə bitdi" ifadəsindən sonra Bakının hər hansı haqlı tələbi qarşısında Qərbdən və ya digər himayədar güclərdən dəstək istəyə bilməyəcəklər. Üstəlik, Paşinyanın bəyanatlarının Ermənistanı beynəlxalq arenada "qurban" statusundan çıxaracağını düşünürlər.

Revanşist düşərgənin arqumentləri erməni ictimaiyyətinə "soyuqqanlı analiz" kimi təqdim olunsa da, əslində bu yanaşma Ermənistanı münaqişə döngəsində saxlamağa xidmət edir. Müxalifətin Paşinyanın sülh ritorikasına qarşı çıxması regionun gələcəyi üçün ciddi risklər daşıyır. Surenyantskimilər iddia edirlər ki, sülh müqaviləsi imzalanmadan sülhdən danışmaq illüziyadır. Lakin tarixdə bir çox münaqişənin birdəfəlik həlli və qalıcı sülh məhz tərəflər arasında etimad mühitinin yaradılması, müharibə ritorikasının dəyişməsi sayəsində reallaşıb. Əgər Ermənistan rəhbərliyi "müharibə hələ bitməyib" ritorikasını saxlasaydı, sülh sənədinin paraflanması və Vaşinqton razılaşmaları qeyri-mümkün olardı.

Müxalifət Paşinyanı beynəlxalq dəstəyi itirməkdə suçlayır. Əslində, vəziyyət tərsinədir. Ermənistanın onilliklər boyu apardığı işğalçı siyasət onu dünyadan təcrid etmişdi. İrəvan heç bir regional layihələrin iştirakçısına çevrilməmişdi. Lakin reallığı qəbul edərək sülhə köklənmək və beynəlxalq barış platformalarında yer almaq Ermənistanı problemli ölkə obrazından çıxara bilər. Əgər İrəvan sülh və sabitliyi dəstəkləməzsə, bu yöndə əməli addımlar atmazsa, Qərb və digər region ölkələri Ermənistanın iqtisadi layihələrinə investisiya qoymağa risk etməyəcəklər. Sülh sözündən hürkən revanşistlərin erməni toplumuna vəd etdiyi sonsuz münaqişə, ölüm və fəlakətdir. Bu, onsuz da demoqrafik və iqtisadi böhran keçirən Ermənistan üçün intihar deməkdir.

Revanşistlərin və onların analitik tərəfdarlarının yanaşması Ermənistanı əbədi blokada vəziyyətində saxlamağa yönəlib. Onlar sülhün gətirəcəyi iqtisadi dividendləri və regional inteqrasiyanı "təhlükə" kimi qələmə verərək, ölkəni keçmişin qaranlıq burulğanına itələyirlər. Lakin regionun yeni reallığı sülh və sabitliyin, qonşularla iqtisadi əməkdaşlığın qaçılmazlığını diktə edir. Ermənistanın gələcəyi və dövlət olaraq mövcudluğunu davam etdirməsi məhz regionda düşmənçilik səhifəsinin bağlanmasından və beynəlxalq hüquq normalarına hörmətdən asılıdır.

İ.QOCAYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2026.- 7 fevral (№24).- S.14.